

Verejné knižnice v okrese Galanta v roku 2011

1. Sieť knižníc

Sieť knižníc v galantskom regióne tvorí 1 regionálna knižnica (Galantská knižnica) s dvomi pobočkami, 2 mestské knižnice (Sereď a Sládkovičovo), 6 profesionalizovaných verejných knižníc (Horné Saliby, Jelka, Pata, Šoporňa, Trstice, Veľké Úľany) a 24 neprofesionalizovaných verejných knižníc. Počet verejných knižníc sa oproti predchádzajúcemu roku nezmenil. V roku 2011 boli evidované 3 stagnujúce knižnice. Obecná knižnica v Čiernom Brode nevykonávala činnosť z personálnych dôvodov, Obecná knižnica v Pustých Sadoch z priestorových dôvodov a Obecná knižnica v Jánovciach uvádza ako dôvod stagnácie prevádzkové dôvody.

Knižnice spolu	33 + 2 pobočky
• regionálne knižnice	1
• mestské knižnice	2
• obecné s profesionálnym prac.	6
• obecné s neprofesionálnym prac.	24

2. Knižničný fond

V roku 2011 tvorilo knižničný fond verejných knižníc v galantskom regióne spolu 355.940 zväzkov, čo je oproti predchádzajúcemu roku pokles o 7.869 zv. (2,21%). Zvýšený úbytok fondu bol zapríčinený rovnako ako v roku 2010 najmä vysokým úbytkom v Galantskej knižnici, ktorá v roku 2011 vyradila zo svojho fondu 10.435 zv. (+18,98% oproti 2010). Vysoký počet vyradených zväzkov v roku 2011 súvisí najmä so spôsobom schvaľovania návrhov na vyradovanie literatúry zriaďovateľom (TTSK), ktorý bol v predchádzajúcich rokoch veľmi komplikovaný a zdĺhavý. To spôsobilo, že v rokoch 2005 – 2009 bolo z fondu Galantskej knižnice vyradených menej ako 4.000 zväzkov. Až v roku 2009 zriaďovateľ upravil podmienky tak, aby knižnice mohli vyradovať literatúru podľa vlastných potrieb. Bola vykonaná obsahová previerka fondu vo výpožičnom odd. pre dospelých a v odd. pre deti a mládež a z fondu Galantskej knižnice bola vyradená najmä multiplicitná a zastaraná literatúra.

	KJ spolu	rozdiel	% 11/10	KJ/obyv.	KJ/čit.
Galantská knižnica	71.281	- 9.115	88,66	4,44	27,74
Mestské knižnice	78.952	+ 485	100,62	3,50	23,31
Prof. knižnice	74.684	+ 676	100,91	3,26	72,43
Neprof. knižnice	131.023	+85	100,07	4,42	84,64
SPOLU	355.940	- 7.869	97,84	3,90	41,70

Z celkového počtu knižničných jednotiek tvorí najväčšiu časť beletria pre dospelých (49,10%). Najmenší podiel predstavuje náučná literatúra pre deti a mládež, len 6,31%. Zloženie fondu sa percentuálne dlhodobo pohybuje na rovnakej úrovni. V hodnotenom období bol zaznamenaný vyšší úbytok a teda aj pokles fondu krásnej literatúry pre dospelých, čo súvisí s vyššie spomínaným úbytkom multiplicitnej a zastaranej lit. v Galantskej knižnici.

	KJ spolu	rozdiel	% 11/10	% z fondu
Odborná lit. pre dospelých	69.554	- 738	98,95	19,54
Krásna lit. pre dospelých	174.769	- 4.942	97,25	49,10
Odborná literatúra pre deti	22.453	- 508	97,79	6,31
Krásna literatúra pre deti	89.164	-1.681	98,15	25,05

Prírastky knižničného fondu predstavovali 4.399 knižničných jednotiek (KJ), čo je oproti roku 2010 pokles o 234 KJ (5,32%). Z celkového prírastku KJ bolo získaných kúpou 3.017 KJ (69%) a darom 1.382 KJ (31%). Mierny nárast zaznamenala Galantská knižnica a mestské knižnice, nižšie ukazovatele zaznamenala sieť profesionálnych a neprofesionálnych knižníc.

	prírastok	rozdiel	11/10	prír./obyv.	prír./čit.
Galantská kniž.	1.320	+ 26	102,01	0,08	0,51
Mestské knižnice	1.523	+ 51	103,46	0,07	0,45
Prof. knižnice	689	-192	78,21	0,03	0,67
Neprof. knižnice	867	-119	87,93	0,03	0,56
SPOLU	4.399	- 234	94,95	0,05	0,52

3. Výpožičky a služby

Rok 2011 bol z pohľadu realizovaných výpožičiek veľmi nepriaznivý. Vykázaných bolo 281.049 výpožičiek, čo je oproti roku 2010 pokles o 20.113 výpožičiek (7,16%). Pokles bol zaznamenaný vo všetkých sieťach, najvýraznejší pokles výpožičiek zaznamenala sieť neprofesionálnych knižníc (23%) a sieť profesionálnych knižníc (31%).

Počet vykazovaných výpožičiek v Galantskej knižnici bol v uplynulom roku ovplyvnený zmenou knižnično-informačného systému. V januári 2011 bola spustená plná prevádzka KIS Virtua. Údaje o čitateľoch a výpožičkách z predtým používaného KIS SMARTLIB nebolo možné prekonvertovať do systému Virtua, preto v prvých mesiacoch boli vo výpožičných službách využívané oba systémy. Zároveň boli počas prevádzky vykonávané potrebné úpravy v nastaveniach systému. Tieto skutočnosti spôsobovali čiastočné spomalenie výpožičného procesu. Negatívnym faktorom boli tiež časté odstávky KIS Virtua zo strany prevádzkovateľa systému SNK Martin.

	2011	2010	rozdiel	%11/10	výp/obyv.	výp/čít
Galantská kn	163.881	166.583	- 2.702	98,38	10,21	63,79
Mestské kn.	61.007	63.648	- 2.641	95,85	2,71	18,01
Prof. Kniž.	22.760	29.830	- 7.070	76,30	0,99	22,08
Neprof. Kniž.	33.401	41.101	- 7.700	81,27	1,13	21,58
SPOLU	281.049	301.162	-20.113	93,32	3,08	32,93

Z hľadiska skladby výpožičiek prišlo v minulom roku k opačnému vývoju ako v roku 2010, kedy bol zaznamenaný nárast výpožičiek len v krásnej literatúre pre dospelých. V roku 2011 bol práve pri beletrii pre dospelých zaznamenaný výrazný pokles (17,34%). Nárast výpožičiek bol vykázaný pri výpožičkách odbornej liter. pre dospelých (4%) a výpožičkách periodík (1%).

	2011	2010	rozdiel	%11/10
Odborná lit. pre dospelých	75.256	72.330	+ 3.026	104,05
Krásna lit. pre dospelých	86.700	101.733	- 15.033	85,22
Odborná literatúra pre deti	23.263	27.173	- 3.910	85,61
Krásna literatúra pre deti	43.976	48.706	- 4.730	90,29
Periodiká	51.854	51.320	+ 534	101,04

4. Používatelia

Služby verejných knižníc v okrese Galanta využívalo v minulom roku 8.535 aktívnych používateľov, čo je o 377 (-4,42%) používateľov menej ako v roku 2010. Najvyšší pokles používateľov, -336 (-13,08%) používateľov, zaznamenala Galantská knižnica. Menší nárast používateľov bol zaznamenaný len v sieti profesionálnych knižníc, ktoré vykázali počet aktívnych používateľov 1.031, teda o 15 viacej (1,46%) ako v roku 2010.

Registrovaní používatelia:

	2011	2010	rozdiel	11/10	% z počtu obyv.
Galantská knižn.	2.569	2.905	- 336	88,43	16,00
Mestské knižn.	3.387	3.425	- 38	98,89	15,02
Profesionálne knižn.	1.031	1.016	+ 15	101,48	4,50
Neprofes. kniž.	1.548	1.566	- 18	98,85	5,22
SPOLU	8.535	8.912	- 377	95,77	9,36

V počte registrovaných používateľov do 15 rokov bol zaznamenaný nárast o 235 (+ 17,5%) v sieti mestských knižníc a mierny nárast používateľov do 15 rokov vykáza aj siet' profesionálnych knižníc (+ 8,96%). Aj v tomto ukazovateli vykazuje najvyšší pokles Galantská knižnica (- 23,22%).

Z toho používatelia do 15 rokov

	2011	2010	rozdiel	11/10	% z regist. použ.
Galantská knižnica	900	1.109	- 209	81,15	35,03
Mestské knižnice	1.343	1.108	+ 235	121,21	39,65
Profesionálne knižnice	603	549	+ 54	109,84	58,49
Neprofesionálne knižnice	684	685	- 1	99,86	44,19
SPOLU	3.530	3.451	+ 79	102,29	41,36

Verejné knižnice navštívilo v roku 2011 spolu 91.655, čo je o 3.578 návštevníkov (- 3,90%) menej ako v roku 2010. Pokles bol zaznamenaný vo všetkých sieťach verejných knižníc, najvýraznejší pokles zaznamenala sieť neprofesionálnych knižníc (- 15,07%).

Návštevnosť knižníc

	2011	2010	rozdiel	11/10
Galantská knižnica	49.897	50.817	- 920	98,19
Mestské knižnice	18.176	19.018	- 842	95,57
Profesionálne knižnice	16.646	17.417	- 771	95,57
Neprofesionálne knižnice	6.936	7.981	- 1.045	86,91
Spolu	91.655	95.233	- 3.578	96,24

5. Ďalšie činnosti

Počet vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí bol v minulom roku 435, čo predstavuje nárast o 72 podujatí (+ 16,55%). Z tohto počtu predstavuje informačná výchova 148 (- 8). Najvyšší počet podujatí uskutočnila Galantská knižnica – 204 podujatí, mestské knižnice 149, profesionalizované knižnice 42 a neprofesionalizované 40 podujatí. Medzi najvýznamnejšie podujatia, ktoré majú už svoju tradíciu patria napríklad Noc s Andersenom, cyklus Ženský hlas, besedy so spisovateľmi a tvorcami kníh, tvorivé dielne, kvízy a pod. Edičnú činnosť v galantskom okrese uskutočňuje len Galantská knižnica, v roku 2011 vydala 10 materiálov (+ 1).

6. Informačné technológie

Počet osobných PC vo verejných knižniciach galantského regiónu je 62 (+1), z toho s pripojením na internet prístupných verejnosti 38 (+ 2). On-line katalóg na internete mala v minulom roku v rámci okresu Galantská knižnica a Mestská knižnica v Seredi. Galantská knižnica dokončila všetky práce potrebné na implementáciu systému Virtua a od 2.1.2011 začala vykonávať knižničnú agendu v KIS Virtua.

Záujem o využívanie verejne prístupného internetu v minulom roku stúpol, čo súvisí s už spomínaným prechodom Galantskej knižnice do KIS Virtua a sprístupnením on-line katalógu knižnice a žiadaniek na MVS a vypracovanie rešerše na webovej stránke knižnice. Tieto služby využilo spolu 19.015 používateľov, čo je o 2.984 (15,69%) viacej ako v roku 2010.

Do projektu „Verejný internet v knižniciach SR“ sú z nášho regiónu zapojené len 2 profesionalizované knižnice – Obecná knižnica v Šoporni a Obecná knižnica v Trsticiach. Uvedený projekt bude v tomto roku ukončený, obe knižnice však plánujú poskytovať svojim používateľom prístup na internet aj v ďalších rokoch.

7. Zamestnanci knižnice

Priemerný evidenčný počet zamestnancov vo verejných knižniciach okresu Galanta predstavoval v roku 2011 celkovo 22,44 (+0,06) pracovníkov, z toho 20,44 (+0,06) tvorili pracovníci vykonávajúci knihovnícke činnosti. V roku 2011 sa zvýšil počet zamestnancov s vysokoškolským vzdelaním na 4,26 (+0,27).

8. Hospodárenie knižnice

Príjmy z hlavnej činnosti verejných knižníc v galantskom regióne predstavovali v uplynulom roku 347.286,34 € čo je pokles oproti predchádzajúcemu roku o 16.337,97 € (-4,70%). Mzdové náklady tvorili 180.420,90 € čo je o 5.962,98 € (-3,31%) menej ako v predchádzajúcom roku. Priemerná mzda pracovníka bola 8.040 € (+ 739 €). Náklady na pracovníkov na dohodu predstavovali 4.221,33 €.

Na nákup fondu bolo vynaložených spolu 26.737,66 €, čo je oproti predchádzajúcemu roku nárast o 2.402,50 € (+ 8,99%). Okrem 3 stagnujúcich knižníc, nezískalo v hodnotenom období na nákup fondu žiadne finančné prostriedky 6 obecných neprofesionalizovaných knižníc, teda o 2 viacej ako v predchádzajúcom roku.

Finančné prostriedky vynaložené na nákup knižničného fondu:

	2011	2010	rozdiel	Sk/obyv.	Sk/čit.
Galantská knižnica	12.004,43	10.602,72	+ 1.401,71	0,75	4,67
Mestské knižnice	7.495,74	5.012,39	+ 2.483,35	0,33	2,21
Prof. knižnice	3.184,70	4.123,46	- 938,76	0,14	3,09
Neprof. knižnice	4.052,79	4.596,59	- 543,80	0,14	2,62
SPOLU	26.737,66	24.335,16	+ 2.402,50	0,29	3,13

Na základe údajov z ročných výkazov o knižnici za rok 2011 spracovala –ig-

SMERNICA IFLA PRE SLUŽBY VEREJNÝCH KNIŽNÍC:

V roku 2010 bola zverejnená nová Smernica IFLA/UNESCO pre služby verejných knižníc. Ide o druhé prepracované vydanie, ktoré do slovenčiny preložila Ing. Silvia Stasselová. Slovenský preklad Smernice... je druhým jazykom na svete, do ktorého bola smernica preložená. Podľa prekladateľky nejde len o prestíž Slovenska, ktorému patrí strieborná priečka v rámci 150 členských štátov IFLA, ale znamená to hlavne výhodu pre celú knihovnícku obec na Slovensku, ich zriaďovateľov a riaditeľov. Prepracované vydanie Smernice... reaguje na všetky zmeny, ktoré sa za posledných desať rokov udiali v oblasti informačných technológií a výrazne ovplyvnili potrebu zmien vo všetkých typoch knižníc, najviac však vo verejných knižniciach. Na dokumenty IFLA sa môžu odvolávať všetky slovenské knižnice a knihovníci pri komunikácii so svojimi zriaďovateľmi, pri tvorbe vlastných stratégií a koncepcií rozvoja služieb knižníc.

Súčasťou Smernice... sú aj prílohy:

- Manifest IFLA/UNESCO o verejných knižniciach
- Dodatok k Manifestu IFLA/UNESCO o verejných knižniciach
- Alexandrijský manifest o knižniciach, informačná spoločnosť v pohybe
- Manifest IFLA/UNESCO o multikultúrnej knižnici
- Manifest IFLA o štatistike knižníc
- Vyhlásenie IFLA o knižniciach a intelektuálnej slobode
- Vyhlásenie IFLA o knižniciach a trvalo udržateľnom rozvoji

Zdroj: <http://www.ifla.org/files/hq/publications/series/147-sk.pdf>

- * *Keď som objavil knižnice, bolo to ako mať Vianoce každý deň. (Jean Fritz)*
- * *Knihy nie sú vyrábané ako nábytok, napriek tomu neexistuje nič, čo by zriadilo dom krajšie. (Henry Ward Beecher)*
- * *Už len pomyslenie na to, že na konci dňa na mňa čaká dobrá kniha, robí ten deň krajším. (Kathleen Norris)*
- * *Ten, kto nemiluje knihu, nemiluje múdrosť. Ten, kto nemiluje múdrosť, stáva sa hlupákom. (Jan Amos Komenský)*

Marec v Galantskej knižnici

Marec – mesiac knihy. Práve v tomto znamení sa niesol v uplynulom mesiaci život v Galantskej knižnici. 19. marca 2012 sa v priestoroch Galantskej knižnice – pobočka ZŠ SNP uskutočnilo hlasné čítanie z knihy Meduška. Autorkou tejto krásnej knižky je Elene Čepčeková, ktorej okrúhle výročie sme si nedávno pripomenuli. Po hlasnom čítaní deti nakreslili kresby a všetky boli vystavené v Galantskej knižnici v odd. liter. pre deti a mládež.

22. marca 2012 sa konalo stretnutie so spisovateľom Károlyom Fellingierom. Predstavil sa svojou najnovšou knižkou, z ktorej deťom čítal a recitoval. Deti sa mu odvdáčili zaspievaním pesničky a recitovaním básničiek. Na záver p. Fellingier každé dieťa obdaroval svojou knihou a sladkosťami. Deti mali zo stretnutia zo skutočným spisovateľom veľký zážitok.

28. marca 2012 sa uskutočnilo v pobočke Galantskej knižnice na ZŠ SNP dramatické čítanie z diela Pavla Dobšinského. Príjemnú hodinku pre žiakov pripravila svojim empatickým prejavom a citom pre detskú dušu herečka divadla Jána Palárika v Trnave Barbora Bazsová.

Završením mesiaca bolo podujatie Noc s Andersenom. Dňa 30.03.2012 sa Galantská knižnica, tak ako každoročne, zapojila do medzinárodného podujatia na podporu detského čítania. Podujatie sa začalo vystúpením divadelného súboru Materinky predstavením Čerti a Kačena. Deti boli aktívne zapájané do deja divadelného predstavenia, čo sa prejavilo veľkým nadšením v závereč-

nom tanci predstavenia. V knižnici program pokračoval „Andersenom“. Pripomenuli sme si veľkého rozprávkara, na veľkej mape sme si zaznačili kde sa narodil a kde žil a prečítali sme si rozprávku O škaredom káčatku.

Po hlasnom čítaní prišiel na rad Indián. Prednáška o živote indiána v minulosti a dnes, ktorú viedol náš čitateľ Ladislav Anda, veľmi zaujala malých čitateľov, ktorí sa zapojili svojimi otázkami a príbehmi, ktoré o indiánoch poznajú. Potom si spolu s prednášateľom vyhotovili ozajstné indiánske čelenky s indiánskymi motívmi, ornamentami a pierkami, ktoré si odniesli domov. Našu

akciu podporilo vydavateľstvo Slovart knižným darom, a tak si deti mohli vypočúť úryvok z knihy P. Nagyovej Džerengovej Klára a mátohy. Kniha zožala veľký úspech.

No a zlatým klincom celého „Andersenovho“ dňa bola diskotéka, na ktorej sa deti úplne vybláznili.

Celý mesiac prebiehali v Galantskej knižnici exkurzie a informatívne prípravy. Deti z galantských škôl ale i z blízkeho okolia prichádzali do našej knižnice so svojimi učiteľmi. Predstavili sme im knižnicu, jej oddelenia, spôsob registrácie a výpožičky.

Veríme, že noví čitatelia nám ostanú verní počas celého roka a nájdu svoje potešenie v knihe.

Angelika Biróová
odd. lit. pre deti a mládež
Foto: archív Galantskej knižnice

Raz sa spýtali významného spisovateľa, ktoré knihy mali na neho v živote najväčší vplyv.

"Bola to predovšetkým kuchárska kniha mojej matky a šeková kniha môjho otca."

*- Nič nedvíha moju kultúrnu úroveň tak ako televízia, - hovorí jeden divák,
- len čo doma zapnem televízor, hneď prejdem do vedľajšej izby a čítam knihu.*

OVCE.SK

Slovenský animovaný seriál Ovce.sk vznikol z iniciatívy eSlovensko o.z. ako súčasť projektov Zodpovedne.sk, Pomoc.sk a Stopline.sk. Zameraný je na bezpečné a zodpovedné používanie internetu, mobilných telefónov a iných technológií a jeho cieľom je šíriť osvetu o hroziacich rizikách nových technológií.

„Internetové prostredie sa zdá mnohým ľuďom neosobné, a tak i menej reálne. Neplatia tam zaužívané pravidlá správania, stráca sa zodpovednosť za vlastné konanie. Všetko je zdanlivo dovolené a akoby to, čo sa udeje v tomto prostredí, nebolo úplne skutočné. V prostredí internetu napríklad deti bez zábran robia veci, ktoré by v reálnom svete nespravili. V prevencii je preto dôležité zamerať sa na výchovu k netikete (etikete na internete), čiže k vhodnému správaniu vo virtuálnom prostredí. Je dôležité rozprávať sa s deťmi o tom, aké sú hranice vo virtuálnom prostredí, čo sa môže a čo nemôže, čo je správne a čo nie. Mali by sa postupne naučiť, že ublíženie vo virtuálnom prostredí môže bolieť rovnako ako ublíženie v reálnom svete a že aj tam platia rovnaké zákony ako v bežnom svete.“ (Ovce.sk, 2011, s. 5)

Doteraz zverejnené časti sa zaoberajú témami:

- Bez kožušeka (zverejňovanie fotografií a videí z odhalenými časťami tela)
- Netancuj s vlkom (zneužitie fotografií a videí)
- Zatajovaný kamarát (nadväzovanie kontaktov za účelom sexuálneho zneužitia – Grooming)
- Biele ovce (diskriminácia a rasizmus na internete)
- Deväťdesiatdeväť (reťazové listy šťastia)
- Ogrgel' (internet si vždy pamätá tvoje chyby z minulosti)
- Korunka krásy (anorexia, recepty „krásy“ na internete)
- Pomsta (virtuálne prenasledovanie – Cyberstalking)
- Hlásna trúba (prezradenie údajov a majetkových pomerov – Phishing)
- Fašiangová maska (napodobňovanie mediálnych vzorov v nebezpečných scénach)
- Tisíc priateľ'ov (virtuálne priateľ'stvá)
- Druhý breh (sociálna nerovnosť)

- Ohňostroj (nebezpečenstvo výroby a použitia výbušnín)

V roku 2012 sa plánuje premiéra ďalších 8 častí:

- Maškarný ples (nikdy nevieš, kto je na druhej strane internetu alebo mobilu)
- Ruky hore (vulgárny jazyk a heslá)
- Cudzí mobil (rešpektujte súkromie svojho priateľa, etiketa mobilnej komunikácie)
- Hrubokrč (virtuálne prenasledovanie - Cyberbullying)
- Mobilmánie (závislosť na mobile, etiketa mobilnej komunikácie)
- Darčeky (nakupovanie cez internet. Nakupujeme len to, na čo máme)
- Guľovačka (natáčanie násilných a ponižujúcich scén – Happy slapping)
- Pomútené hlavy (závislosť na počítačových hrách)

Projekt je vynikajúcou pomôckou aj pre pracovníkov knižníc, ktoré ponúkajú svojim používateľom prístup na internet. Materiály sú voľne stiahnuteľné, nájdete ich na webovej stránke zodpovedne.sk alebo sheeplive.com.

Obsahujú základnú terminológiu, vysvetlenie problematiky, ako aj metodické pokyny na prácu s deťmi. Sú vynikajúcim zdrojom získania základných informácií ochrany detí a mládeže pred hrozbami virtuálneho prostredia a v prípade požiadania Vám budú bezplatne zaslané. V prípade organizovania podujatí zameraných na túto problematiku s využitím týchto materiálov je potrebné o aktivitách informovať organizátorov projektu.

Zdroj: Ovce.sk. Príručka pre učiteľov. eSlovensko, o.z. 2011 www.zodpovedne.sk
www.sheeplive.com

Telefonuje Klára priateľke, ktorá pracuje v knižnici:

"Počúvaj, nemohla by si mi požičať aspoň dvadsať, alebo radšej tridsať kníh?"

"Tridsať kníh?! Prečo nie. A akých?"

"To je úplne jedno, len aby boli dosť odborné. Čo ja viem? ... medicína, filozofia, archeológia ..."

"Čo ťa pochytila chuť vzdelávať sa?"

"Ale prosím ťa, na to nemám čas! Ale zajtra príde ku mne na návštevu jeden inteligent a ja nemám doma žiadnu knihu."

Ocenenie pre riaditeľa Galantskej knižnice

Dňa 17.5.2012 v Zrkadlovej sieni Divadla Jána Palárika v Trnave udeľoval Trnavský samosprávny kraj ocenenia kultúrnym pracovníkom. Pri príležitosti Dňa múzeí udelil Pamätnú medailu predsedu Trnavského samosprávneho kraja 27 jednotlivcom a 7 kolektívom. Ocenení si prebrali medailu z rúk Augustína Hambálka, Józsefa Kvardu – podpredsedov TTSK a Ľudovíta Danča, hlavného kontrolóra TTSK.

Medzi vyznamenaných jednotlivcov patrí aj Mgr. Štefan Polák, riaditeľ Galantskej knižnice. Vo funkcii riaditeľa knižnice je od marca roku 2004. Za tento čas sa zaslúžil o rozvoj a skvalitnenie knižničného fondu, čím sa rozšírila ponuka dokumentov a zvýšilo sa množstvo odborných kníh vychádzajúcich v ústrety potrebám našich čitateľov. Mimoriadne významný je aj proces informatizácie knižnice, kedy bola vybudovaná internetová stránka knižnice, jej on-line katalóg a doplnené počítačové vybavenie. Počas jeho pôsobenia prešla knižnica aj rekonštrukciou interiéru, ktorej ďalšia etapa prebehne počas letných mesiacov tohto roka. Blízky vzťah k čitateľom prezrádzajú aj časté podujatia venované najmä najmenším návštevníkom knižnice - Noc s Andersenom, detské tvorivé dielne, kreslenie na asfalt, stretnutia s autormi Karolom Fellingerom, Gabrielou Futovou, Mirom Regitkom a pravidelné exkurzie pre žiakov zo škôl v okrese Galanta. Dospelým čitateľom boli určené besedy s viacerými populárnymi spisovateľmi ako sú Petra Nagyová-Džerengová, Kamil Peteraj, Tomáš Janovic, Ľubomír Feldek, Pavel Dvořák a ďalší.

Všetky tieto aktivity podstatne prispeli k zvyšovaniu počtu návštevníkov a zároveň aj k zvyšovaniu počtu výpožičiek. Mgr. Štefanovi Polákovi gratulujeme k získaniu tohto významného ocenenia, ktoré mu bolo udelené za dosiahnuté pracovné úspechy v oblasti kultúry a zároveň k blížiacemu sa životnému jubileu. Pri tejto príležitosti prajeme pánovi riaditeľovi veľa ďalších osobných aj pracovných úspechov.

Ing. Lenka Medovčíková, Galantská knižnica

POETICKÉ PÁSMO

Dňa 24. mája 2012 sa v priestoroch Renesančného kaštieľa v Galante uskutočnilo Poetické pásmo k 250. výročiu narodenia Antona Bernoláka. Podujatie viedla herečka Divadla Jána Palárika v Trnave Barbora Bazsová. Študentom Gymnázia Janka Matúšku v Galante priblížila život a dielo tohto spisovateľa, jazykovedca, kodifikátora spisovnej slovenčiny a kňaza. Z úst prednášateľky zazneli významné diela tej doby v bernolákovčine. Ukážkami z jednotlivých diel prezentovala vývoj slovenského jazyka. Prednáška bola doplnená i audiovizuálnymi nahrávkami, ktoré recitovali umelci hovoreného slova. Poetické pásmo organizovala Galantská knižnica, ktorá pri tejto príležitosti zostavila i vydala bibliografický leták o živote a tvorbe Antona Bernoláka.

Študenti si odniesli literárny zážitok, ktorý môžu zúročiť pri svojom ďalšom štúdiu.

Angelika Biróová
Galantská knižnica

Personálne zmeny v Galantskej knižnici

S personálnymi zmenami sa v roku 2012 v Galantskej knižnici akoby rozviazalo vrece.

1. marca oficiálne nastúpila na ekonomické oddelenie naša nová ekonómka Eva Orelová (od decembra 2011 nám robila účtovníctvo, pretože v tom čase odišla predchádzajúca pracovníčka).

Dlhoročné pokojné vody potom rozčerila správa, že k 1. aprílu 2012 odchádza naša dlhoročná kolegyňa z čítarne a študovne – Mgr. Andrea Pethő. Správa sa stala skutočnosťou a jej miesto prevzala Alena Jamrisková, ktorá dovtedy pracovala na mládežníckom oddelení GK.

Ako keby toho nebolo dosť, odchod z pracoviska ohlásila ďalšia naša kolegyňa – metodička Bc. Ivana Gálusová. Neodišla však ďaleko, ani nezmenila svoju profesiu. K 1.6.2012 prijala miesto krajskej metodičky v Knižnici Juraja Fándlyho v Trnave. Na novom mieste jej prajeme milé

a priateľské kolegyne, dobrú šéfku a veľa pracovných úspechov.

K 1. marcu bola prijatá nová kolegyňa – Ing. Lenka Medovčíková. Po počítačnom oboznámení sa s knižnicou (prešla takmer každým oddelením) nastúpila na oddelenie bibliografie a informatiky, so službou v čitárni. Zuzana Fajnorová, ktorá pracovala na tomto oddelení bola presunutá na uvoľnené miesto metodičky GK.

Všetkým dámam prajeme v ich nových pracovných zaradeniach veľa pracovných úspechov.

Zuzana Fajnorová, GK

Edičné tituly Galantskej knižnice v roku 2011

Galantská knižnica je regionálnou verejnou knižnicou, ktorá plní funkciu mestskej knižnice pre mesto Galanta a regionálnej knižnice pre okres Galanta podľa vymedzenej územnej pôsobnosti. Okrem základných úloh (získavanie, spracovanie, ochrana a sprístupňovanie knižničných fondov) spracúva a vydáva edičné tituly regionálnych bibliografií, metodických a propagačných materiálov.

Základom edičnej činnosti a vydávania súpisov – odborných a personálnych bibliografií, bibliografických letákov, ako aj rešerší regionálneho charakteru je regionálny knižničný fond knižnice.

Naša edičná činnosť v minulom roku bola zameraná na 60. výročie založenia knižnice. Pri tejto príležitosti boli spracované a vydané nasledujúce publikácie:

60 rokov Galantskej knižnice – zborník príspevkov k činnosti Galantskej knižnice v rokoch 2001-2011. Mapuje desaťročný rozvoj jednotlivých knižničných oddelení a je doplnený zoznamom pracovníkov knižnice, prehľadom základných ukazovateľov, farebným obrazovým materiálom a resumé v slovenskom a maďarskom jazyku. Zostavovateľkou bola Bc. Ivana Gálusová s kolektívom knižnice. Vyšla v 100 ks náklade, pod ISBN 978-80-89097-23-4.

Bibliografia edičnej činnosti Galantskej knižnice (2001-2011) – bibliografický súpis periodických a neperiodických dokumentov, zostavených a vydaných knižnicou za roky 2001-2011. Neobsahuje drobnú tlač ako plagáty a pozvánky. Má celkovo 75 záznamov, ktoré sú radené chronologicko-abecedne. Je doplnený registrom zostavovateľov a predmetovým registrom (osobné a vecné heslá). Zostavovateľkou je Mgr. Judita Kontárová. Vyšla v náklade 30 ks, pod ISBN 978-80-89097-21-0.

Galantská knižnica v tlači (2001-2011) je názov regionálnej článkovej bibliografie, ktorá obsahuje súpis článkov o knižnici, ktoré boli uverejnené v celoštátnych i regionálnych periodikách, odborných knihovníckych časopisoch, zborníkoch a bulletinoch za roky 2001-2011. Obsahuje 355 záznamov. Radenie záznamov je chronologicko-abecedné. Doplnená je menným a predmetovým registrom. Zostavila ju Mgr. Judita Kontárová. Vyšla v náklade 30 ks, pod ISBN 978-80-89097-22-7.

Ladislav Tavalí – publikácia o súčasnom rómskom spisovateľovi zo Sládkovičova bola vydaná v spolupráci so Spolkom pracovníkov miestnej a regionálnej kultúry Slovenska v Galante, Galantským osvetovým strediskom v Galante a Galantskou knižnicou. Obsahuje životopis Tavalího, úryvky z diela a bibliografickú časť s 13 záznamami o knižnej tvorbe, článkoch o živote a diele autora. Vyšla v náklade 150 ks. Zostavovateľkou je Zuzana Fajnorová.

Okrem bibliografií sme zostavili a vydali aj bibliografické letáky, ktoré sa viažu k významným výročiam a udalostiam regiónu.

Janko Matúška (1821-1877) – bibliografický leták bol vydaný pri príležitosti 190. výročia narodenia slovenského básnika, prozaika, dramatika a autora slovenskej štátnej hymny. Obsahuje aj regionálne informácie – zoznam hmotných a nehmotných pamiatok J. Matúšku v okrese Galanta (obec Matúškovo, Základná škola Janka Matúšku s pamätnou tabuľou v Matúškove, Gymnázium Janka Matúšku v Galante s bustou Janka Matúšku v Galante). Vyšla v náklade 30 ks. Leták zostavila Zuzana Fajnorová.

Leták zostavený Mgr. Juditou Kontárovou s názvom **Kultúrne pamiatky Galantského regiónu** bol vydaný k podujatiu *Dni európskeho kultúrneho dedičstva 2011* v Galantskej knižnici. Pri tejto príležitosti bola organizovaná aj výstava kníh a knižničných dokumentov z fondov regionálnej literatúry knižnice.

Druhé prepracované a doplnené vydanie informačného letáku **Galantská knižnica** obsahuje základné informácie o histórii, pracoviskách, fondoch, službách, výpožičnej dobe a poplatkoch knižnice. Bola vydaná v náklade 50 ks. Zostavovateľkami boli Mgr. Judita Kontárová a Zuzana Fajnorová.

Kalendár výročí osobností Galantského okresu obsahuje výročia narodenia/úmrtia významných osobností, ktorí sa narodili, žili alebo pôsobili v okrese Galanta. Dostupný je len v elektronickej podobe na webovej stránke knižnice. Zostavuje ho Mgr. Judita Kontárová.

Metodické oddelenie vydalo už 28. ročník metodicko-inštruktážneho časopisu pre knihovníkov verejných knižníc okresu Galanta časopis **Knihovnícky obzor**. Tento odborný časopis zostavuje Bc. Ivana Gálusová.

V rámci edičnej činnosti pripravujeme aj v tomto roku zaujímavé edičné tituly - odborné regionálne bibliografie s názvom Archeológia v okrese Galanta, Bibliografia periodickej tlače okresu Galanta za roky 2007-2011, Galantské hudobné dni ; bibliografický leták o slovenskom spisovateľovi Vojtechovi Mihálikovi, rodákovi z Dolnej Stredy a maďarskom spisovateľovi Károlyovi Fellingnerovi, rodákovi z Jelky a ďalšie tituly podľa potreby.

Z uvedeného vyplýva, že edičná činnosť Galantskej knižnice je dosť bohatá a pestrá, aby si v nej každý mohol nájsť to čo potrebuje alebo čo ho zaujíma.

Mgr. Judita Kontárová, Galantská knižnica

Slávna knižnica má list pasažiera Titaniku

Vzácnu Apponyiovskú knižnicu v kaštieli v Oponiciach, ktorú v roku 1774 založil gróf Anton Juraj Apponyi, si môže verejnosť pozrieť od 30.9.2011.

V knižnici možno nájsť knihy o inkvizícii, bosoráctve, okultných vedách, kartárstve, vývoji strojov a techniky či stavbách lodí, pevností.

Najstaršou knihou je dielo Sokrata zo švajčiarskeho Bazileja z roku 1505. Sú tu diela rímskych pápežov, súkromná korešpondencia francúzskych kráľov, kardinálov Richelieu a Mazarina, Jany z Arku, všetky Dumasove romány či diela Goetheho, Schillera, Kanta a Fichteho v dobových nemeckých tlačiach. Fondy obsahujú diela renesančných talianskych mysliteľov, akými bol napr. Leonardo da Vinci alebo geniálnych talianskych staviteľov ako Bernini.

Vzácnosťou knižnice sú aj diela o histórii všetkých európskych významných miest. Knižnica mala v čase svojej najväčšej slávy 30-tisíc zväzkov a bola známa od Londýna až po Sankt Petersburg.

Dnes má 17 342 kníh, ktoré sú napísané v desiatich jazykoch. Knižnica je rozdelená do 17 vedných disciplín a 31 tematických skupín. Možno v nej nájsť fotografie bývalých majiteľov kaštieľa – Apponyovcov, ako aj osobností, ktorých mená sa s kaštieľom spájajú.

Je tu napr. písací stroj s listom, ktorý písal pasažier Titaniku, milionár Thomas Cardeza, ktorý v kaštieli a neďalekých Kovarciach pobudol niekoľko rokov. Mal šťastie a spolu so svojou mamou stroskotanie lode prežil. Slávne filmové spracovanie Titaniku kopíruje príbeh Cardezovcov. Slávny náhrdelník Srdce oceánu, ktorý mala predstaviteľka Rose Kate Winsletová na krku, pochádza zo

šperkownice rodiny Cardezovcov. Rovnako ako parník, aj náhrdelník skončil na dne oceánu. Rodina Cardezovcov bola najviac odškodnenou rodinou v histórii amerického poisťovníctva – dostali sedemnášť miliónov dolárov. Istý čas v kaštieli pobudli aj bratia amerického prezidenta Theodora Roossvelta alebo afroamerická herečka, speváčka a tanečníčka Josephine Bakerová, ktorá bola múzou Ernesta Hemingwaya, Pabla Picassa či Christiana Diora. V decembri 1930 sa tu na dva dni

zastavil rozprávkovo bohatý maharadža z Patialy, ktorý zastupoval 136 maharadžov Indie na medzinárodnej konferencii v Londýne. Svoje detstvo v oponickom kaštieli prežila albánska kráľovná Geraldina.

O polovicu kníh prišla knižnica počas troch aukcií – vo Viedni v roku 1818, v Londýne 1892 a v Prahe v roku 1939, mnohé knihy sa však stratili alebo rozkradli.

Ťažké časy ju postihli počas komunizmu. Bola zamknutá, cez rozbité okná lietalo dovnútra vtáctvo, špinilo na vzácne knihy a dobový nábytok. Knižnicu v dezolátnom stave v roku 1976 odtiaľto odviezli do depozitu Matice slovenskej, v súčasnosti je majetkom Slovenskej národnej knižnice.

Schátraný renesančný kaštieľ s knižnicou v roku 2007 kúpila spoločnosť I&P Slovakia. Celková investícia predstavovala 10,5 mil. eur. Spoločnosť kaštieľ zreštaurovala na štvorhviezdičkový hotel.

(Text článku je prepracovaný.)

Zdroj: http://m.tvnoviny.sk/index.php?article_id=606768

<http://nitra.sme.sk/c/6073241/slavna-kniznica-ma-list-pasaziera-titaniku.html>